

**Nader vleermuisonderzoek Wnb
woning Damweg 53, Zwartebroek**

Colofon

Titel.....: Nader vleermuisonderzoek Wnb woning Damweg 53, Zwartebroek

Projectnummer: 19023

Opdrachtgever: Het Honk vastgoed B.V.
Damweg 53
3785 LJ Zwartebroek

Datum.....: 11-10-2019

Status rapport.....: eindrapport

Bestand.....: 19023 - nader vleermuisonderzoek woning Damweg 53 Zwartebroek -
vs 1.0

Opdrachtnemer: De Groene Ruimte BV
Sportstraat 42
6707 GH Wageningen
tel. 0317-423969
dgr@dgr.nl www.dgr.nl

Handtekening voor akkoord directie,
Naam.....: ir. P.A.W.M. Raaijmakers
Handtekening.....:

Auteursrecht.....: De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).
De informatie in dit rapport is mogelijk deels afkomstig uit de NDFF. Deze informatie mag niet zonder toestemming van Bij12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar worden gemaakt. Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	2
2.	ACHTERGROND	3
2.1.	Plangebied en handeling.....	3
2.2.	Uitvoering vleermuisonderzoek	4
3.	RESULTATEN EN ANALYSE VLEERMUISONDERZOEK	5
3.1.	Veldwaarnemingen.....	5
3.2.	Overige waarnemingen.....	5
3.3.	Analyse resultaten i.r.t. sloop woning Damweg 53.....	6
4.	CONCLUSIES EN NATUURKANSEN.....	7
4.1.	Vleermuisonderzoek 2019	7
4.2.	Natuurkansen.....	7

BIJLAGEN

Bijlage 1. Veldverslagen vleermuisonderzoek 2019

I. INLEIDING

In opdracht van Het Honk Vastgoed B.V. is in de periode van mei 2019 tot en met september 2019 een vleermuisonderzoek uitgevoerd voor de woning aan Damweg 53, Zwarteboek met als doel de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van beschermde vleermuissoorten vast te stellen, alsook de functies die de woning voor deze soorten vervult. Op basis van de resultaten kan worden bepaald of door de sloop verblijfplaatsen verloren gaan waarvoor ontheffing is vereist.

De aanleiding voor het onderzoek is de eerder uitgevoerde quickscan (STARO, 2019), waaruit is gebleken dat beschermde vaste vleermuisverblijfplaatsen niet op voorhand konden worden uitgesloten. Het verstoren van beschermde soorten is wettelijk verboden (Wnb). Bij de initiatiefnemer ligt de bewijslast om aan te tonen dat door de voorgenoemde handeling geen beschermde soorten worden verstoord. Indien verstoring door de beoogde handeling niet kan worden voorkómen, dan kan een ontheffing worden aangevraagd (rechtstreeks bij de provincie of middels de Omgevingsvergunning).

Onderhavige rapportage betreft dit nader onderzoek, gericht op Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis en Laatvlieger. Het onderzoek is door een ervaren ecooloog van De Groene Ruimte¹⁾ uitgevoerd conform de richtlijnen en eisen uit het Kennisdocument voor Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis en het Vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, goedgekeurd door het ministerie van EZ.

Leeswijzer

De achtergrond van het onderzoek (ligging plangebied, doel en werkwijze) is in hoofdstuk 2 beschreven. In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van het uitgevoerde onderzoek beschreven en geanalyseerd in relatie tot de voorgenoemde herontwikkeling van het huidige kantoorpand. De conclusies, adviezen en natuurkansen zijn verwoord in hoofdstuk 4.

¹⁾ ing. C. van Reenen

2. ACHTERGROND

2.1. Plangebied en handeling

De onderzochte woning betreft het boerderijtje aan Damweg 53 (Zwartebroek), in de volgende figuur groen omcirkeld; in het kader van herontwikkeling van het gehele complex zal deze woning worden gesloopt.

Ligging woning (Damweg 53, Zwartebroek; bron PDOCviewer Kadaster)

Aanzicht onderzochte woning Damweg 53 Zwartebroek

2.2. Uitvoering vleermuisonderzoek

Het vleermuisonderzoek is gericht op het vaststellen van vaste verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Gewone grootoorvleermuis. Op de volgende data en onder de volgende omstandigheden zijn, conform het Vleermuisprotocol, in totaal vijf rondes uitgevoerd. Er was voldoende overzicht om het plangebied conform de eisen van het Vleermuisprotocol met één persoon uit te voeren.

Tabel 1. Uitvoering veldwerk

<i>Datum</i>	<i>Tijd</i>	<i>Omstandigheden</i>	<i>Wie</i>
31-5-2019	02.50 – 05.20u	17>15°C, 8/8 bewolkt, 1-3Bft	Kees van Reenen
6-6-2019	21.55 – 00.25u	16>13°C, helder, 1Bft	Kees van Reenen
15-7-2019	21.50 – 00.20u	16>14°C, 8/8 bewolkt, 2Bft	Kees van Reenen
21-8-2019	20.55 – 23.50u	18>12°C, helder, 1Bft	Kees van Reenen
19-9-2019	19.50 – 22.50u	14>6°C, 2/8 bewolkt, 1Bft	Kees van Reenen

3. RESULTATEN EN ANALYSE VLEERMUISONDERZOEK

3.1. Veldwaarnemingen

Gewone dwergvleermuis

Vaste verplaatsen

Bij twee van de drie voorjaarsbezoeken was er veel activiteit van Gewone dwergvleermuizen om de woning. Dit leverde echter geen concrete vaste verblijfplaats op. Op basis van de overige drie bezoeken is een verblijfplaats uiteindelijk uitgesloten. Dieren toonden toen geen enkele binding met de woning.

Foerageergebied en vliegroute

Rondom de woning werd bij alle veldbezoeken volop door Gewone dwergvleermuis gevoerageerd.

Ruige dwergvleermuis

Er werden geen vaste verblijfplaatsen van Ruige dwergvleermuis vastgesteld. Wel werd de Ruige dwergvleermuis meerdere malen over- en langs vliegend vastgesteld; een enkele maal werd de Ruige dwergvleermuis ook foeragerend in de buurt van de woning gezien.

Overige vleermuissoorten

Van de volgende vleermuissoorten werden waarnemingen gedaan:

- Rosse vleermuis:
Op 28 augustus werd Rosse vleermuis waargenomen, zowel overvliegend als foeragerend.
- Er werden geen waarnemingen gedaan van Laatvlieger, Gewone grootoorvleermuis of andere nog niet genoemde vleermuissoorten.

3.2. Overige waarnemingen

De volgende overige waarnemingen zijn gedaan:

- Winterkoning: broedgeval onder dakgoot voorzijde.
- Egel: op het erf.
- Grauwe vliegenvanger: op het erf.

De Grauwe vliegenvanger valt onder een apart beschermingsregime. De soort staat op de lijst van vogels met jaarrond beschermde nesten onder een aparte kop: “Soorten waarvan de nesten als permanente verblijfplaats kunnen kwalificeren indien geen c.q. onvoldoende alternatieve locaties aanwezig zijn (mogelijk jaarrond beschermde nesten)”. Dit betekent concreet dat bij het inrichtingsplan van de nieuwe situatie rekening moet worden gehouden met nestmogelijkheden voor de Grauwe vliegenvanger en deze in voldoende mate aanwezig moeten blijven.

3.3. Analyse resultaten i.r.t. sloop woning Damweg 53

- Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de woning vastgesteld; door sloop zal dan ook geen verstoring van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen optreden.
- Het gebied rondom de woning fungeert wel als een foerageergebied voor Gewone dwergvleermuis en, in mindere mate, voor Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis. Het kan gezien de omgeving echter niet als essentieel foerageergebied voor een van deze soorten worden aangemerkt.
- Een mede op vleermuizen gerichte architectuur van de nieuwbouw en mede op vleermuizen gerichte inrichting van de open ruimte, kan de betekenis voor vleermuizen sterk doen toenemen.
- Gelet op de overige waarnemingen dient vanuit de wettelijke zorgplicht bij sloop van de woning rekening te worden gehouden met eventueel aanwezige broedgevalen en met dieren op het erf zoals Egel; een ecologisch werkprotocol is daarvoor een praktisch hulpmiddel.
- In de nieuwe situatie dienen voldoende mogelijkheden te zijn voor nesten van Grauwe vliegenvanger. Dat kan ook gewaarborgd worden door reeds aanwezige geschikte elementen te behouden (oude dichte klimop tegen bomen, gevels en bomen met holtes of spleten).

4. CONCLUSIES EN NATUURKANSEN

4.1. Vleermuisonderzoek 2019

- Bij sloop van de woning aan Damweg 53 worden geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes verstoord.
- Voor sloop van de woning aan Damweg 53 is geen ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming vereist.
- Voor alle soorten geldt vanuit de Wnb de zorgplicht. In combinatie met de aanwezigheid van de Grauwe vliegenvanger wordt geadviseerd om voor de sloop van de woning een ecologisch werkprotocol op te stellen, zodat 1) er voor wordt gezorgd dat er voldoende broedmogelijkheden voor de Grauwe vliegenvanger behouden blijven, of worden gecreëerd, 2) verstoring van eventuele broedgevallen van alle soorten broedvogels wordt voorkómen, en er zorgvuldig wordt omgegaan met eventueel aanwezige dieren als Egels.

4.2. Natuurkansen

Bij de herontwikkeling van het gehele complex kan gelijktijdig een ecologische meerwaarde worden gecreëerd; Daarbij kan worden gedacht aan zaken als:

- het integreren van vleermuis-, huismus- en gierwaluwvoorzieningen in de te realiseren nieuwbouw;
- aanbrengen van nest- en foerageermogelijkheden voor uilen en (andere) soorten roofvogels;
- het voorzien in water, met (een deel) glooiende oevers en in diepte variërend, als voortplantingsplaats voor amfibieën maar ook als drink- en badplaats voor vogels;
- de inrichting van de open ruimte en te integreren faunavoorzieningen op elkaar af te stemmen, bijvoorbeeld door voor Huismus nestvoorzieningen te integreren in combinatie met kwetterplekken.
- een gevarieerde plantensamenstelling, zowel in soortenrijkdom als structuurvariatie, biedt tal van dieren zowel direct als indirect (insecten en daarmee vogels, vleermuizen en kleine zoogdieren) voedsel en beschutting. Een natuurgerichte inrichting van de buitenruimte die samengaat met de vereiste gebruiksfuncties is zeer goed mogelijk. Daarmee wordt bijgedragen aan de lokale biodiversiteit en aan een demping van de negatieve effecten van klimaatverandering doordat planten de omgeving verkoelen en de ondergrond waarin ze staan water kan bufferen. Ook een (gedeeltelijk) groen dak en of gevelbekleding draagt bij aan deze positieve effecten:
 - voor de keuze van aantal en soorten beplanting voor de buitenruimte in elk geval ook te kijken naar inheemse soorten;
 - de keuze van beplanting ook af te stemmen op voedselfunctie voor dieren, bijvoorbeeld zowel vroeg-bloeiende soorten als soorten die langer of later (door)bloeien ten behoeve van insecten, struiken en bomen met bessen en andere vruchten.

BRONNEN

VLEERMUISPROTOCOL, VERSIE 2017

Bijl2, 2017. KENNISDOCUMENT GEWONE DWERGVLEERMUIS PIPISTRELLUS PIPISTRELLUS

Bijl2, 2017. KENNISDOCUMENT RUIGE DWERGVLEERMUIS PIPISTRELLUS NATHUSII

Bijl2, 2017. KENNISDOCUMENT GEWONE GROOTOORVLEERMUIS PLECOTUS AURITUS

WEBSITES

<https://www.gelderland.nl/Wet-Natuurbescherming-Beschermde-soorten-ontheffing>

BIJLAGE 1. VELDVERSLAGEN VLEERMUISONDERZOEK 2019

Op de volgende pagina's wordt verslag gedaan van de veldbezoeken, welke in het kader van het nader onderzoek naar vleermuizen zijn gebracht.

Van elk veldbezoek is aangegeven wanneer het is gebracht en onder welke weersomstandigheden. Ook is aangegeven wat de aanleiding van het bezoek was en welke resultaten of waarnemingen het bezoek heeft opgeleverd.

Veldbezoeken hebben plaatsgevonden op de volgende dagen:

- 31-05-2019: verblijfplaatsen vleermuizen;
- 06-06-2019: verblijfplaatsen vleermuizen;
- 15-07-2019: verblijfplaatsen vleermuizen;
- 21-08-2019: verblijfplaatsen vleermuizen;
- 19-09-2019: verblijfplaatsen vleermuizen.

Veldbezoek d.d. 31 mei 2019

Tijdstip: 02.50 – 05.20u
 Weer: 17>15°C, 8/8 bewolkt, 1-3Bft
 Medewerker(s) ...: Kees van Reenen

Werkzaamheden : Inventarisatie vleermuizen

Resultaten

- Zeer veel activiteit van Gewone dwergvleermuizen, met name foeragerend;
- Een aantal keren passerende Ruige dwergvleermuizen.

Conclusie

Er zijn geen invliegende dieren gezien, wel een aantal lang vliegende Gewone dwergvleermuizen bij de woning. Er zijn echter nog geen concrete aanwijzingen voor een verblijfplaats.

Overig

Een Egel gebruikt het erf als foerageergebied.

Veldbezoek d.d. 6 juni 2019

Tijdstip: 21.55 – 00.25u
 Weer: 16-13°C, helder, 1Bft
 Medewerker(s) ...: Kees van Reenen
 Werkzaamheden : Inventarisatie vleermuizen

Resultaten

- Veel activiteit van Gewone dwergvleermuis;
- Twee keer een Ruige dwergvleermuis passerend.

Conclusie

- Een Gewone dwergvleermuis houdt zich geregeld op bij de woning maar er zijn nog geen concrete aanwijzingen voor een verblijfplaats.

Veldbezoek d.d. 15 juli 2019

Tijdstip: 21.50 – 00.20u
 Weer: 16>14°C, 8/8 bewolkt, 2Bft
 Medewerker(s) ...: Kees van Reenen

Werkzaamheden : Inventarisatie vleermuizen

Resultaten

- Wederom veel activiteit van Gewone dwergvleermuizen op het erf;
- Enkele voorbijvliegende Ruige dwergvleermuizen.

Conclusie

- Er zijn geen aanwijzingen voor vaste verblijfplaatsen in de woning.

Veldbezoek d.d. 21 augustus 2019

Tijdstip: 20.55 – 23.50u
 Weer: 18-12°C, helder, 1 Bft
 Medewerker(s) ...: Kees van Reenen

Werkzaamheden: Inventarisatie vleermuizen

Resultaten

- Diverse Rosse vleermuizen passerend;
- Gewone dwergvleermuizen foeragerend;
- Eén Gewone dwergvleermuis baltend op het erf;

Conclusie

- Er is geen vaste verblijfplaats aanwezig (geen uitvliegers gezien);
- De rond het huis roepende Gewone dwergvleermuis heeft geen paarverblijf in de woning (te hoog), maar vermoedelijk in een van de belendende panden.

Veldbezoek d.d. 19 september 2019

Tijdstip: 19.50 – 22.50u
 Weer: 14-6°C, 2/8 bewolkt, 1 Bft
 Medewerker(s) ...: Kees van Reenen

Werkzaamheden: Inventarisatie vleermuizen

Resultaten

- Ruige dwergvleermuis en Rosse dwergvleermuis foerageren in nabije omgeving;
- Gewone dwergvleermuis foerageert en roept rondom de woning, komende vanaf gebouw ten westen, mogelijk ook vanaf gebouw ten oosten, en vanaf de met klimop begroeide treurwilg;

Conclusie

- Er zijn geen vleermuisverblijfplaatsen vastgesteld in de woning;
- De bomen dienen als foerageergebied voor Gewone dwergvleermuizen.

Overig

- Er is onder de dakgoot van de voorgevel een broedgeval van een Winterkoning;
- Het erf wordt gebruikt door Egels en Grauwe vliegenvanger.